

DEVELOPMENT ADMINISTRATION IN INDIA (WITH SPECIAL REFERENCE TO PUNJAB)-II

Time : Three Hours

Maximum Marks : 100

Note :- Attempt *one* question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each. Section E is compulsory consisting of 10 short answer type questions carrying 4 marks each.

I.	What is Development Administration ? Explain its nature and scope.	15
II.	Explain the features of Developed Countries.	15
Section-B		
III.	What is Social and Economic Planning ? Explain its objectives.	15
IV.	Explain the organisation, functions and importance of Planning Commission.	15
Section-C		
V.	What are Public Corporations ? Explain their features and functions.	15
VI.	How does Parliament exercise its control over Public Enterprises in India ? Explain.	15
Section-D		
VII.	Write an essay of India as a Socialist Welfare State.	15
VIII.	Explain the efforts of Government of India for the welfare of Scheduled Castes and Tribes in India.	15
Section-E		
IX.	Write short notes on the following :	
	(a) Two examples of Developing Nations.	
	(b) Define Comparative Public Administration.	
	(c) Importance of State Planning Commission.	
	(d) Two objectives of Departments.	
	(e) Importance of National Development Council.	
	(f) Two merits of Government Company.	
	(g) Composition of National Commission for Women.	
	(h) Importance of State Social Welfare Board.	
	(i) When was the First Five Year Plan launched ?	
	(j) Name two Backward Classes in Punjab.	4x10=40

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ A, B, C ਅਤੇ D ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ E ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ-A		
I.	ਵਿਕਾਸਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
II.	ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।	15
ਭਾਗ-B		
III.	ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
IV.	ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਗਠਨ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
ਭਾਗ-C		
V.	ਲੋਕ ਨਿਗਮਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
VI.	ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਲੋਕ ਉੱਦਮਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
ਭਾਗ-D		
VII.	ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।	15
VIII.	ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
ਭਾਗ-E		
IX.	ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :	
	(a) ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ।	
	(b) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।	
	(c) ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਨਿਯੋਜਨ ਆਯੋਗ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।	
	(d) ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਦੋ ਉਦੇਸ਼।	
	(e) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।	
	(f) ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦੋ ਲਾਭ।	
	(g) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਆਯੋਗ ਦਾ ਸੰਗਠਨ।	
	(h) ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।	
	(i) ਪਹਿਲੀ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ?	
	(j) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ।	